

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в II кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Кіровоградської області** у II кварталі 2025 року свідчать, що на тлі війни, високих цін на енергоносії, сировину та матеріали, а також браку кваліфікованих працівників респонденти очікували зменшення виробництва товарів і послуг в Україні та мали негативні очікування щодо перспектив розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікувалося продовження зростання цін, натомість девальваційні очікування послабилися, проте залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 33.3% (найнижчі очікування серед регіонів п'ятий квартал поспіль), у попередньому кварталі – «мінус» 41.7% (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 58.3% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 10.0% (як у попередньому опитуванні), у цілому по Україні – 58.4%. Головними чинниками інфляції респонденти називали воєнні дії та їх наслідки, витрати на виробництво (вплив чинника посилюється) та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- нижчу девальвацію національної валюти: 75.0% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 83.4%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (найнижчі очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%) (таблиця), у цілому по Україні – 2.4%;
- зменшення обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (як у I кварталі 2025 року) (таблиця). У цілому по Україні очікувалося збільшення обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – 10.5%;
- зменшення обсягів інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 36.4%). Водночас респонденти очікували зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 8.3% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 25.0%) (таблиця), у цілому по Україні – «мінус» 0.7% та 7.8% відповідно;
- скорочення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – «мінус» 4.4% (графік 4);
- зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства, та на товари / послуги власного виробництва: баланси відповідей – 83.3% та 66.7% відповідно (як у I кварталі 2025 року) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, вартість трудових ресурсів, курс гривні до іноземних валют та попит на продукцію (вплив останніх двох чинників помітно посилюється) (графік 7);
- зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 58.3% та 50.0% відповідно (у попередньому кварталі – 50.0% та 58.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також брак кваліфікованих працівників респонденти називали головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво (графік 5).

Респонденти очікували зростання потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Підприємства, які планували брати банківські кредити (33.3% опитаних), обирали запозичення виключно в національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом значно послабилися, проте все ще залишалися жорсткими, на думку респондентів (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування, невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 10).

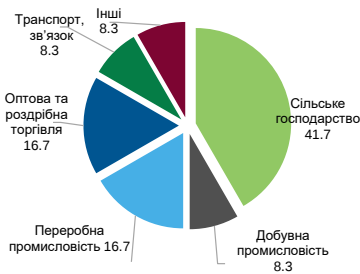
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.2%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

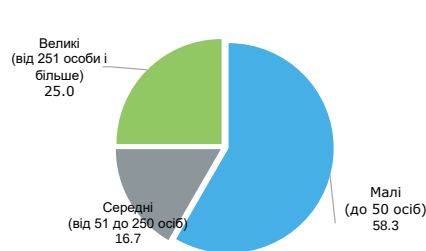
- поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%), у цілому по Україні – «мінус» 5.3%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний: баланс відповідей – «мінус» 50.0% (як у попередньому кварталі);
- підприємства області повинні були залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 25.0%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

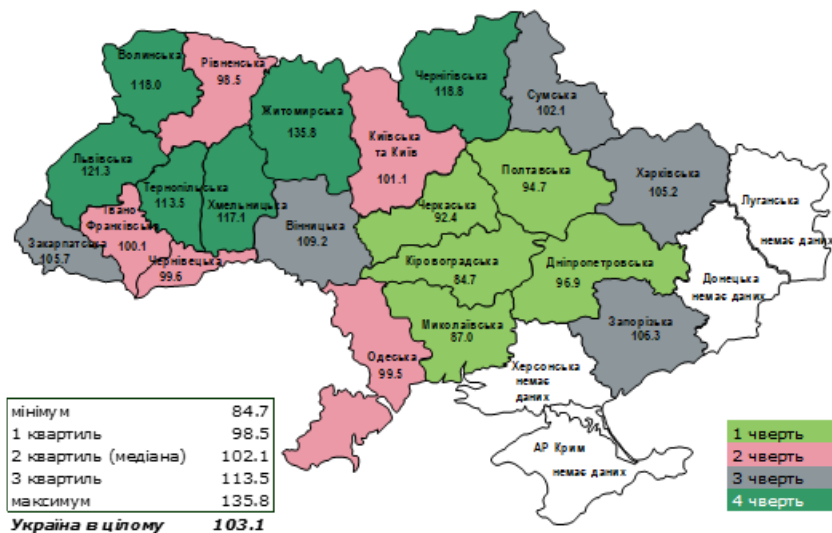

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 30 квітня – 25 травня 2025 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

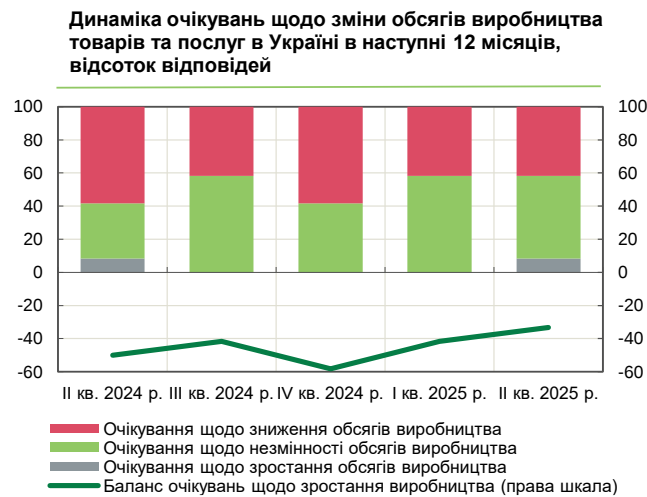
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-25.0	-18.2	-33.3	-9.1	-25.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-8.3	-36.4	-36.4	-25.0	-25.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-25.0	-25.0	-45.5	-36.4	-18.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	-16.7	-33.3	-25.0	8.3
кількості працівників	-8.3	-16.7	-33.3	-16.7	-16.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

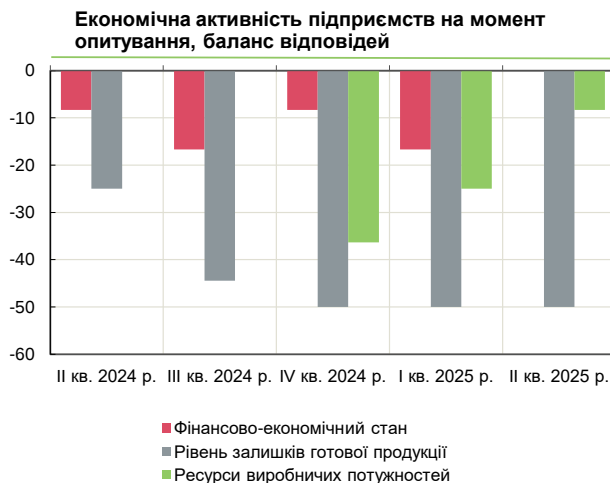
Графік 1

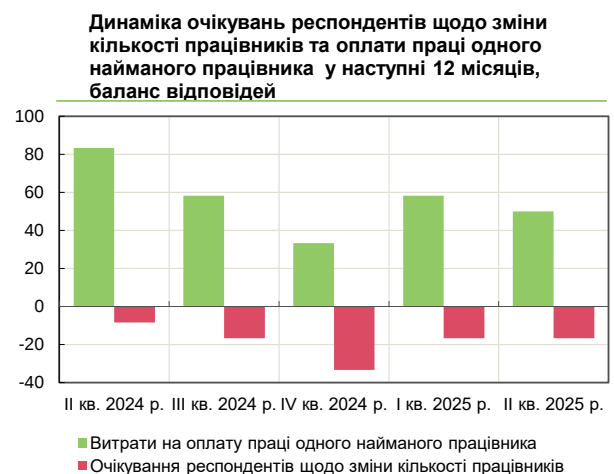
Графік 2

Графік 3

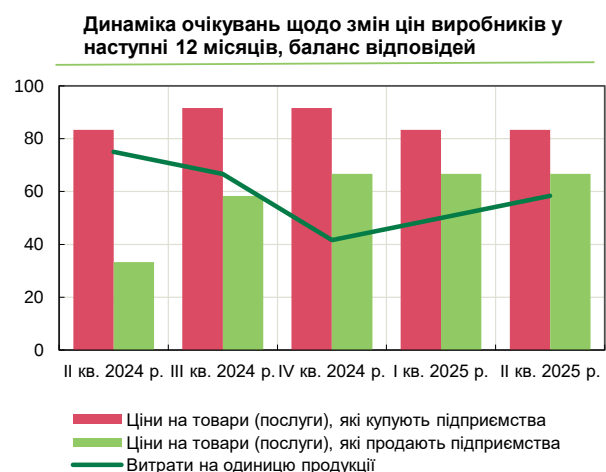
Графік 4

Графік 5

Графік 6

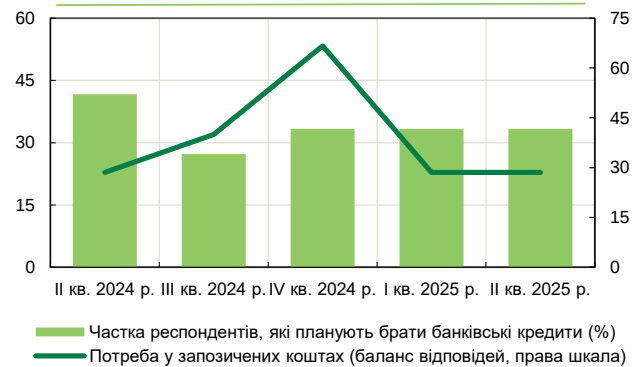
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

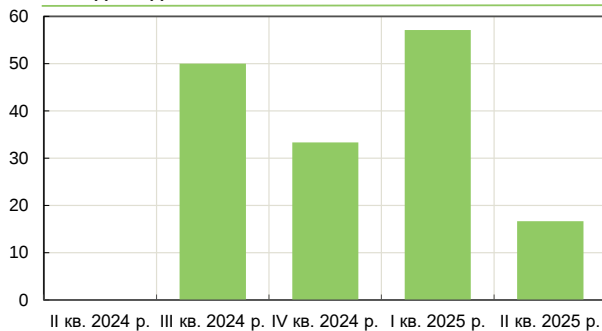
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

